

**Okruhy ke státní závěrečné zkoušce z výtvarné výchovy
Studijního programu B 7505: Specializace v pedagogice
Studijního oboru 7504R235: Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání
Jednooborové studium**

Úvodní ustanovení

1. Státní zkouška z výtvarné výchovy (dále jen SZZ) se koná v souladu s Pravidly pro organizaci studia Univerzity Karlovy, Pedagogické fakulty.
2. Státní zkouška z výtvarné výchovy se zaměřením na vzdělávání 7504R235 – prezenční jednooborové studium je ústní a koná se před komisí, jmenovanou děkanem fakulty. Složení komise upravuje SZŘ Univerzity Karlovy v Praze.
3. SZZ se koná v termínech, určených harmonogramem fakulty pro příslušný akademický rok.
4. Státní zkouška z výtvarné výchovy se zaměřením na vzdělávání 7504R235 – prezenční jednooborové studium má dvě části: Výtvarná kultura a Výtvarná teorie a vzdělávání.
5. Klasifikace SZZ se řídí podle SZŘ UK PedF. **Každá část SZZ je klasifikována samostatně.**
6. Při státní zkoušce z výtvarné výchovy si student/ka vylosuje dvě témata – jedno z každé části SZZ. Student/ka má právo na promyšlení koncepce své odpovědi, popř. písemnou přípravu po dobu celkem maximálně třiceti minut na obě vylosovaná témata.
7. Při SZZ má student/ka prokázat teoretické znalosti a schopnost jejich tvůrčí aplikace do současné problematiky výtvarné pedagogiky, výtvarné kultury a výtvarného umění.
8. S platností od SZZ konaných v letním semestru akad. roku 2009/10 může mít student/ka jako součást přípravy k SZZ libovolnou **obrazovou dokumentaci** k oběma částem otázky uloženou na elektronickém nosiči (USB) a tuto dokumentaci může využít při koncipování odpovědi na otázky, vylosované při zkoušce.
9. Pokud přinesená dokumentace k otázkám obsahuje textové soubory (tabulky, diagramy, myšlenkové mapy, výsledky výzkumu), použije je student/ka až přímo v průběhu zkoušky. V tom případě je student/ka povinen/povinna přinést doprovodnou dokumentaci na dvou elektronických nosičích.

1) **Teorie a dějiny výtvarné kultury**

SZZ v části Teorie a dějiny výtvarné kultury reprezentuje vhléd do výtvarné odborné problematiky z pohledu vědy. Klade důraz na oborové myšlení v souvislostech s ostatními společenskovedními disciplínami.

1. Současné teorie vzniku výtvarné kultury a umění v období pravěku
2. Antika a její kořeny; její vliv na evropskou kulturu minulosti a dneška
3. Umění Keltů, doby stěhování národů a Velkomoravské říše
4. Centra románské kultury v Evropě i u nás
5. Evropský vrcholný středověk – evropská kulturní centra a proměny na českém území; umění doby posledních Přemyslovců a Lucemburků
6. Italská a zaalpská renesance – rozdíly; česká renesance a vliv na umění minulosti a dneška
7. Rudolfinské a barokní Čechy – historické souvislosti kulturních proměn
8. Evropské umělecké autority 19. století a začátky moderního umění v českých zemích. Racionalita proti smyslovému objektivismu. Neevropské vlivy na podobu umění.
9. Umění od přelomu 19. a 20. století do konce 1. světové války – podněty a inspirace
10. Meziválečná avantgarda, osobnosti, skupiny a hnutí v českém umění – souvislosti s proudy evropské avantgardy.
11. Druhá světová válka – kultura a umění totalit, protiváha moderny.
12. Tendence v umění euroamerického kulturního prostoru po 2. světové válce I. – abstraktní expresionismus a racionální abstrakce
13. Tendence v umění euroamerického kulturního prostoru po 2. světové válce II. – figurativní umělecký projev/nová figurace, pop art, neodada, hyperrealismus a další
14. České výtvarné umění po 2. světové válce; Brusel a Pražské jaro, umělecké skupiny a jejich význam
15. Umělecká produkce normalizace a alternativní kultura konce 60. a 70. a 80. let 20. století
16. Nová média a techniky v umění druhé poloviny 20. století – od objektu k prostorovým instalacím, od umění akce k videoartu a konceptuálnímu umění a další
17. Postmoderna a české prostředí. Konec moderny?
18. Městské metropole a jejich vliv na euroamerický kulturní prostor ve 20. století a v současnosti. Umění v městském veřejném prostoru.
19. Umělecká centra a galerie a mezinárodní přehlídky současného umění
20. Tendence, osobnosti a autority současného umění – světové a české výtvarné umění

Otázky nejsou uzavřeny nastudovaným výkladům operujícím i s jinými uměleckými obory, vedle výtvarného umění – film, literatura, kniha, písmo a typografie, divadlo, architektura, a dalšími, včetně vědeckých objevů, např. v archeologii a tak dále.

2) Výtvarná teorie a vzdělávání

SZZ v oboru Výtvarná teorie a vzdělávání reprezentuje vhléd do problematiky kultury v souvislostech vzdělávacích programů v rámci aktuálních oborových výzkumů.

1. Vznik a vývoj dětského výtvarného projevu, charakteristiky a příčiny proměn. Výtvarný projev v souvislostech vývoje osobnosti – od dětství do dospělosti
2. Umění, masová kultura a kýč. Současné role umění
3. Vizuální kultura, postavení a funkce obrazu v současné době, současná média a jejich působení, průniky do oblasti vizuálního umění
4. Kultura a změny v estetickém, filozofickém a sociologickém pojetí pojmu. Proměny chápání pojmu „vysoká“ kultura a „nízká“ kultura, zvláště ve vazbě na současné výtvarné umění. Enkulturační funkce výtvarné výchovy
5. Současné tendence ve výtvarné výchově. Pedagogický konstruktivismus, RVP a jeho realizace ve škole
6. Metody výuky – pracování učiva v kulturních a společenských kontextech
7. Výtvarná výchova a rodina. Možnosti pozitivního vlivu na psychický a sociální vývoj osobnosti dítěte
8. Mezioborové vztahy výtvarné výchovy a dalších oborů – srovnávací možnosti interdisciplinarity jako východisko práce s námětem
9. Vyučování – jeho možnosti a meze. Výuka jako společná, partnerská činnost a spolupráce učitele a žáků
10. Role motivace ve výtvarné výchově. Dialog různých výkladů výtvarného projevu, jeho hodnocení a klasifikace
11. Vizuální gramotnost a kritické myšlení v souvislostech posuzování procesů výuky, průběžné reflexe výuky a hodnocení jednotlivců. Vizuální gramotnost v souvislostech aktivního a kreativního přístupu ke kultuře jako celku
12. Výtvarné techniky a obsahy výtvarného pojetí tématu. Propojenost tvořivých možností technických řešení s respektem k obsahovým souvislostem
13. Tvořivá interpretace uměleckých děl, galerijní edukace, výtvarné dílny, současné trendy.
14. Galerie muzea umění, jejich poslání a jejich vazba na edukační systémy, ve školách a dalších institucích, specifika jejich edukačních programů
15. Současné umění – význam pro jednotlivce a společnost. Vazby umění na současná média. Umění a výtvarná výchova
16. Obsahy a struktura výstavy (galerijní expozice) jako východisko k tematizaci obsahu vyučování. Konceptová analýza, tematická a metodická řada, projektová metoda, vazby na RVP
17. Proměny námětů, témat, uměleckých médií a způsobů vyjádření výtvarného umění jako odraz proměn postavení člověka v současné globalizující se kultuře, technologické civilizaci a společnosti
18. Dramatická hra jako metoda práce ve výtvarné výchově. Vymezení pojmu. Možnosti užití dramatické hry. Konkrétní příklady užití dramatické hry ve výtvarné výchově. Učitel VV a žák – scenáristé, režiséři, herci

19. Práce s fotografickým obrazem jako redukováným prvkem celku světa; fotografie jako východisko pro reflektování skutečnosti kolem nás. Možnosti využití fotografie v předmětu výtvarná výchova
20. Komunikace o uměleckém zážitku jako prostředek učení. Výuka v artefietice a osobnostně sociální stránka VV

V Praze dne

Linda Arbanová, Ph.D.
vedoucí oddělení

Doc. ak. mal. Ivan Špirk
vedoucí katedry Vv UK Ped F v Praze